

**ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**

**Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра психології, філософії та суспільних наук**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРЄВ

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ**

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність 053 Психологія

(шифр та найменування спеціальності)

освітньо-професійна програма Психологія

(назва однієї або декількох)

форма(и) навчання денна та заочна

КИЇВ 2024

РОЗРОБНИК силабусу (доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології, філософії та суспільних наук)

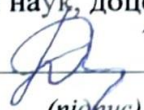

Світлана КОПИЛОВА
(підпис)

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології, соціальної роботи та педагогіки

Протокол № 19 від 13.06.2024

Завідувач кафедри
Лариса ТАРАСЮК
(підпис)

Гарант освітньо-професійної програми 053 Психологія
(кандидат психологічних наук, доцент)

Олена ДУБЧАК
(підпис)

Рецензії/відгуки (вказати від кого, за наявності)

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
1. Назва навчальної дисципліни, код в ОПП	Історія психології, ОК 2.9 в ОПП
2. Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки
3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	1й рік навчання, 1 семестр
4. Обсяг навчальної дисципліни (кількість кредитів, загальна кількість годин (аудиторних за видами занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти)	5 кредитів ЄКТС (150 год), з них: 50 год аудиторного навантаження 26 год лекційних, 24 год семінарських занять) та 100 год самостійної роботи.
5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	Екзамен
6. Інформація про консультації	За запитом здобувача вищої освіти в онлайн форматі
7. Мова викладання	Українська
8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Копилова Світлана Вікторівна (кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології, філософії та суспільних наук)
9. Контактна інформація викладача	kopilova.svitlana@tnu.edu.ua
10. Посилання на силабус на вебсайті Університету	
2. Опис навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни	Вивчення даного предмету дає можливість здобувачеві вищої освіти ознайомитися з історико-філософськими передумовами розвитку психології як науки, зрозуміти шляхи зародження та формування наукових психологічних знань протягом історії людства, ознайомитись з головними напрямками розвитку психологічної думки в країнах Світу у різні вікові періоди. А також ознайомитись з принципами та змістом розвитку психологічної науки, що розроблені вітчизняними фундаторами історії психології. Розуміння передумов появи та векторів розвитку психологічних знань дає можливість майбутнім психологам на високопрофесійному рівні здійснювати свою професійну діяльність.

<p>Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни</p>	<p>Мета вивчення дисципліни: Формування у студентів знань з історії виникнення та розвитку психологічної науки, основних тенденцій та концепцій психологічної наукової думки від найдавніших часів до наших днів. Розвивати вміння застосовувати історичні поняття з позицій історичності, простежувати закони і закономірності еволюції психологічних знань протягом донаукового та наукового періодів розвитку та врахувати особливості політичного, правового та соціально-економічного світоглядів різних часів, які вплинули на формування психології як науки.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни «Історія психології» є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сформувати уявлення про теоретичні та методологічні чинники появи психологічної думки в різних країнах світу, зокрема в Античну епоху, в Середньовіччі, у період Відродження та в Нові часи. 2. Ознайомити з головними векторами та періодами криз розвитку психології у XVIII - XX ст. 3. Ознайомити з сучасними науковими напрямками у світовій та вітчизняній психології. 3. Сприяти розумінню сутності психології як науки і професійної діяльності
<p>Пререквізити</p>	<p>Філософія, Загальна психологія з практикумом, Психофізіологія людини з основами генетики.</p>
<p>Постреквізити</p>	<p>Психологія особистості, Диференціальна психологія. Вікова психологія. Педагогічна психологія.</p>
<p>Формат проведення дисципліни</p>	<p>Заняття проводяться в змішаному форматі (в аудиторії й дистанційно), синхронно й асинхронно (зустріч в аудиторії чи Гугл-класі, або самостійне вивчення матеріалу та виконання завдань).</p>

	<p>Під час навчання використовуються наступні форми та методи: презентації, ділові ігри, бесіди і дискусії, індивідуальні науково-дослідні завдання. Віртуальне навчальне середовище, яке використовуватиметься у разі роботи в дистанційному режимі – Google Classroom.</p> <p>У онлайн режимі лекції / семінарські заняття можуть бути проведені за допомогою програм електронної комунікації Google Meet.</p> <p>Поточна комунікація з викладачем здійснюється через корпоративну пошту, в окремих випадках – в месенджері Telegram</p>
--	--

3. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни.

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК 1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК 2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК 10. Здатність дотримуватися норм професійної етики

СК 11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

4. Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми.

ПР 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань

ПР 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника.

5. Тематика та зміст навчальної дисципліни.

Номер та назва розділу, теми, перелік основних питань	Вид навчального заняття	Форми і методи контролю знань	Кількість годин
Змістовний модуль 1. Становлення психології в період Античності, Середні віки та епоху Відродження			
Тема 1. Історія психології: теоретичні і методологічні засади. Історія психології як наукова дисципліна. Об'єкт і предмет історії психології. Структура історії психології. Завдання історії психології. Специфіка історії психології. Методологія історії психології. Історичні джерела. Методологічні принципи історії психології. Методи дослідження історії психології. Зміст історії психології.	Лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	4
	Семінар	Презентації доповідей	2
Тема 2. Виникнення психологічних знань у країнах Сходу Основи психологічної свідомості у первісних людей. Зародження психологічної думки на Сході. Китайські медичні джерела та їх вплив на становлення психологічної думки. Філософські школи Індії та їх значення в психології. Філософські школи Китаю та їх значення в психології	Лекція	Презентації доповідей	2
	Семінар		2
Тема 3. Психологічні погляди в період Античності Причини зародження раціональних наукових ідей про психіку в період античності. Особливості міфологічного мислення. Уявлення про душу філософів Мілетської школи (Фалес, Анаксимандр, Анаксимен) й філософів з Ефесу (Геракліт). Психологічні уявлення представників медицини (Алкмеон, Емпедокл, Гіпоократ) Основні етапи розвитку античної психологічної думки. Вчення Сократа.	лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2
	семінар	Обговорення доповідей; виконання письмових завдань	2

<p>Вчення Платона – витоки об'єктивно-ідеалістичного підходу у психології. Моноїзм Аристотеля.</p>			
<p>Тема 4. Розвиток психологічної думки періоду Середньовіччя. Специфіка психологічних уявлень в епоху Середньовіччя. Феноменологічний поворот у тлумаченні зв'язку між мікrokосмосом і макrokосмосом. Антропологічний принцип у ранньосередньовічній психології та його матеріалістична тенденція. Положення християнської антропології. Теорія двох істин. Номіналізм. Універсалії. Етап апологетики. Етап патристики. Етап схоластики. Проблема достовірності пізнання душі в учінні Августина Блаженного. Емпіризм Роджера Бекона. Погляди Фоми Аквінського. Томізм Представник пізньої схоластики Вільям Оккам Особливості арабомовної середньовічної психологічної думки в епоху Середньовіччя Культура арабомовних народів в епоху Середньовіччя. Коран як джерело знань про психологію людини. Розквіт аристотелізму на арабському Сході. Аль-Фарабі як «другий Аристотель» – життя і творчість. Ідейно-теоретичні основи арабомовної філософії та психології. Біографія і психологічна спадщина Ібн Сіні.</p>	<p>лекція</p>	<p>Поточний; усний метод (співбесіда)</p>	<p>2</p>
<p>Тема 5. Гуманістичні ідеї епохи Відродження (кінець XIV – початок XVII ст.). Історичні, соціально-культурні передумови зміни поглядів на людину в період Відродження та їх особливості. Морально-гуманістична філософія в Італії (П.Браччоліні, Л.Б.Альберті, Дж.Манетті, Дж.Мірандола. Педагогічні ідеї Е.Роттердамського. Морально досконала людина і літературі й мистецтві (Ф.Петрарка, Д.Алігері, Л.да Вінчі). Схоластичні погляди П.Помпонаці. Розвиток природничо-наукових знань</p>	<p>лекція</p> <p>семинар</p>	<p>Поточний усний метод (співбесіда)</p> <p>Обговорення доповідей</p>	<p>2</p> <p>2</p>

<p>Тема 6. Філософсько-психологічна думка Нового Часу (період наукової революції XVII ст.). Загальна характеристика психології в Новий час Вплив Ф. Бекона та Р. Декарта на розвиток психології. Наукові погляди Б. Спінози і Г. В. Лейбніца як представників раціоналізму в психології. Формулювання ідей сенсуалізму у науковій думці Т. Гоббса і Дж. Локка Механіцизм як домінуюча психологічна тенденція у 18 столітті.</p>	<p>лекція</p> <p>семінар</p>	<p>Поточний усний метод, співбесіда презентації відповідей.</p>	<p>2</p> <p>2</p>
<p>Змістовний модуль II. Становлення психології як самостійної науки</p>			
<p>Тема 7. Передумови оформлення психології як самостійної науки (друга половина XIX ст.). Методологічна криза другої половини XIX ст. Чинники становлення психології як науки. Еволюційна теорія Дарвіна і її значення для розвитку психологічних ідей. І. Кант про психіку людини. Позитивна філософія О. Конта. Психологічні погляди А. Шопенгауера. Асоціанізм – як перша психологічна школа. Джеймс Мілль і Джон Старт Мілль.. Т.Браун, І.Ф.Герbart, О.Бен, Г.Спенсер Становлення експериментальної психології. Дослідження Г.Т.Фехнера, Е.Г.Вебера, Г.Гельмгольца.</p>	<p>Лекція</p> <p>Семинар</p>	<p>Поточний; усний метод (співбесіда) письмові практичні завдання, виступи на занятті</p>	<p>2</p> <p>2</p>
<p>Тема 8. Вектори розвитку психології як науки. Психофізіологія В. Вундта. Внесок В.Вундта у розвиток психології.Г.Еббінгауз. Психологічні погляди Г. Спенсера. Вчення про психічну діяльність на рефлексорній основі. Постать І.М. Сеченова. В. М. Бехтерев і його рефлексологія. Роль І. Павлова у психологічній світовій науці.</p>	<p>лекція</p> <p>семінар</p>	<p>Поточний; усний метод (співбесіда) Презентація доповідей; індивідуальне опитування</p>	<p>2</p> <p>2</p>
<p>Тема 9. Розвиток психології на межі XIX-XX ст. Становлення і розвиток психологічних шкіл кінця XIX – початку XX століття Структуралізм (Е.Тітченер). Функціоналізм: французька (Ф.Брентано) та американська школи (Дж.Дьюї, Дж.Енджелл, Р.Вудвортс). Дослідження функцій свідомості у функціоналізмі (В.Джемс). Експериментальна діяльність представників Вюрцбурзької школи (О.КюльпеК.Бюлер) Біхевіоризм і його основні представники.</p>	<p>Лекція</p> <p>Семинар</p>	<p>Поточний; усний метод (співбесіда) Письмові роботи, виступи з презентаціями</p>	<p>4</p> <p>2</p>

<p>Тема 10 Становлення та розвиток сучасних напрямів зарубіжної психології Розвиток психоаналізу в Європі і Америці. Гуманістична психологія. Ідеї К. Роджерса та А. Маслоу. Аналіз основних понять гуманістичної психології. Концепція Е. Фромма. Зміст та основні принципи психотерапевтичних підходів: клієнтцентрована терапія К.Роджерса, логотерапія В.Франкла, психодрама Дж.Моренно, психосинтез Р.Ассаджиолі, гештальттерапія Ф. Перлза, трансактний аналіз Е.Берна та ін.</p>	Лекція	Поточний; усний метод (співбесіда) Опитування, виступи з презентаціями	2
	Семінар		4
<p>Тема 11. Розвиток психології в Україні. Етапи та особливості становлення психологічних знань в Україні. Два погляди на розвиток психології: раціоналістично-космополітичний та традиційно-націоналістичний. Головні постаті в історії психології України: Г.С. Сковорода, П.Д. Юркевич, І.О. Сікорський, В.В. Зеньківський. Психологія в Україні та українська культура ХХ століття. Роль Г.С. Костюка (1899-1982) у розвитку психологічної думки в Україні. В.Роменець як фундатор української історії психології. Становлення психології у роки Незалежності</p>	Лекція	Поточний; усний метод (співбесіда) Письмові практичні завдання, виступи на занятті	2
	Семінар		2

6. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Зміст завдання	Форма звітності
1.	СР 1. Аналіз першоджерел визначних представників психологічної думки	Конспект
2.	СР 2. Робота по веденню словника основних термінів і понять історії психології в їх історичній ретроспективі і у сучасному тлумаченні	Словник
3.	СР 3. Створення таблиць і схем розвитку напрямів психології на кінець ХІХ та у ХХ столітті.	Таблиці
4	СР 4. Самостійне опрацювання тем	Доповідь

7. Технічне та програмне забезпечення (обладнання).

Кожному здобувачу потрібно доєднатися до навчального середовища Google Classroom, оскільки там розміщуються навчальні матеріали, проводиться тестування, ведеться журнал оцінювання навчальних досягнень, є можливість для листування з викладачем.

У режимі дистанційного навчання - вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного здобувача вищої освіти до програми Google Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку здобувач має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету. Для роботи в дистанційному форматі потрібні ноутбук / персональний комп'ютер / мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для:

- комунікації та опитувань,
- виконання домашніх завдань,
- виконання завдань самостійної роботи,
- проходження тестування (поточний, підсумковий контроль) тощо.

8. Політика дисципліни.

- Вивчення дисципліни передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в дистанційному режимі за погодженням із викладачем дисципліни.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Здобувач, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.
- За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач отримує за заняття 0 балів і зобов'язаний відпрацювати таке заняття.
- Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. При цьому оцінка знижується на 10 %.
- Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.
- Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.
- У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.

- Списування під час контрольних робіт заборонене (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

8. Система оцінювання та вимоги.

Здобувач допускається до складання екзамену з дисципліни, якщо ним повністю виконані всі види робіт, передбачені програмою навчальної дисципліни.

У разі, коли протягом навчального семестру до початку підсумкового (семестрового) контролю, визначеного навчальним планом, здобувач набрав менше балів, ніж зазначено у програмі навчальної дисципліни (менше 36 балів), науково-педагогічний працівник на останньому аудиторному занятті з навчальної дисципліни документально оформлює недопуск здобувача до складання підсумкового (семестрового) контролю.

У разі незгоди, здобувач має право оскаржити недопуск у порядку визначеному Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю з заліку чи екзамену Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського.

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового (семестрового) контролів, є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних джерелах, вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів

Засвоєння матеріалу оцінюється за 100-бальною шкалою, шкалою ЄКТС та національною шкалою.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних, семінарських заняттях, результати самостійної роботи здобувачів) проводити за критеріями (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

- 0% завдання не виконано;
- 40% - завдання виконано частково або невчасно, а відповідь містить суттєві помилки методичного характеру,
- 60% завдання виконано повністю, але невчасно, а відповідь містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;
- 80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте відповідь містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

- 100% завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Значення оцінки

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	відмінно	Відмінно-відмінний рівень знань (умінь) В межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	80-89	добре	Дуже добре -рівень знань достатньо високий (умінь) В межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-79	добре	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) З незначною кількістю помилок
D	69-74	задовільно	Задовільно -посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	задовільно	Достатньо мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	30-59	незадовільно	Незадовільно - потрібно додатково працювати для отримання позитивної оцінки
F	1-29	незадовільно	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота вивченням курсу з повторним

9. Види контролю:

Поточний контроль відбувається впродовж вивчення дисципліни на семінарських заняттях у формі представлення та обговорення доповідей, а також виконання завдань самостійної роботи. Поточний контроль проводиться в усній і письмовій формі. Якщо студент не виступив на занятті з повідомленням (усний контроль), то він надсилає це повідомлення у письмовому вигляді у Google Classroom (письмовий контроль). Контроль самостійної роботи відбувається шляхом перевірки опорного конспекту та виконаних завдань. Результати поточного контролю відображаються у Google Classroom, що дозволяє відстежувати рівень активності студентів в освоєнні дисципліни. Використовується і метод самоконтролю, засобом якого є питання для самоперевірки.

Підсумковий контроль відбувається у формі іспиту (питання для підготовки наведено у Додатку). Іспит відбувається у формі тестування. Студенти, які не накопичили мінімальну кількість балів до іспиту не

допускаються, оскільки набраної на іспиті кількості балів недостатньо для отримання задовільної оцінки з дисципліни.

Студенти, які не накопичили мінімальну кількість балів до іспиту не допускаються, оскільки набраної на іспиті кількості балів недостатньо для отримання задовільної оцінки з дисципліни

Розподіл балів за видами діяльності:

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль I		Модуль II		Форма контролю
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	
Робота на семінарському занятті	5	3	15	3	15	Екзамен 40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15	
Разом			30		30	
Розрахунок балу за курс: 30+30+40 = 100						

10.Рекомендовані джерела інформації:

Назва теми	Рекомендовані джерела інформації до теми
Тема 1. Історія психології: теоретичні і методологічні засади	Основна література: Токарева Н. М. Історія психології: від витоків до епохи Просвітництва: підручник для здобувачів освіти ступеня бакалавра освітньо-професійної програми 053 Психологія. Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2022 (Частина I). 384 с. Історія психології: від античності до початку XX століття: навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. НВП «Інтерсервіс». 235 с. Допоміжна література: Історія психології : курс лекцій : навчальний посібник / уклад. Н. В. Гриньова. Умань : Візаві, 2012. 209 с.
Тема 2. Виникнення психологічних знань у країнах Сходу	Основна література: Токарева Н. М. Історія психології: від витоків до епохи Просвітництва: підручник для здобувачів освіти ступеня бакалавра освітньо-професійної програми 053 Психологія. Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2022 (Частина I). 384 с. Історія психології: від античності до початку XX століття: навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. НВП «Інтерсервіс». 235 с. Допоміжна література: Історія психології : курс лекцій : навчальний посібник / уклад. Н. В. Гриньова. Умань : Візаві, 2012. 209 с.
Тема 3. Психологічні погляди в період Античності.	Основна література: Токарева Н.М. Історія психології: від витоків до епохи Просвітництва. Кривий Ріг. Вид. Р.А. Козлов, 2022 (частина 1). 384с. Поліщук О.А, Антична психологія та основні філософські ідеї античного періоду. К. Наукова думка, 2016. 123 с.

	<p>Історія психології: від античності до початку XX століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. НВП «Інтерсервіс». 235 с.</p> <p>Допоміжна література: Хамітов Н., Гармаш Л., Крилова С. Історія філософії. Проблема людини. Київ: Центр учбової літератури, 2022, 396 с.</p> <p>Допоміжна література: Історія психології : курс лекцій : навчальний посібник / уклад. Н. В. Гриньова. Умань : Візаві, 2012. 209 с.</p> <p>Інформаційні ресурси:</p>
Тема 4. Розвиток психологічної думки періоду Середньовіччя.	<p>Основна література: Токарева Н.М. Історія психології: від витоків до епохи Просвітництва. Кривий Ріг. Вид. Р.А. Козлов, 2022 (частина 1). 384с. Роменець В. А. Історія психології: Стародавній Світ. Середні віки. Відродження : навч. посіб. К. : Либідь, 2005. 916 с.</p> <p>Історія психології: від античності до початку XX століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. НВП «Інтерсервіс». 235 с.</p> <p>Допоміжна література: Історія психології : курс лекцій : навчальний посібник / уклад. Н. В. Гриньова. Умань : Візаві, 2012. 209 с.</p> <p>Щербакова І.М. Практикум з історії психології. Навчальний посібник. Суми. Вид-во СумДПУ ім. А. Макаренка.2014.160с. Гололобова К.О. Філософія близького та середнього сходу VII –XIV. К.: VADEX, 2017.347</p> <p>Інформаційні ресурси: Петренко В.С. Арістотелізм і арабомусульманський світ. Електронний ресурс. Код доступу: file:///C:/Users/%D0%A2%D0%B5%D0%BC%D1%8B%D1%87/Downloads</p>
Тема 5. Гуманістичні ідеї епохи Відродження (кінець XIV – початок XVII ст.).	<p>Основна література: Токарева Н.М. Історія психології: від витоків до епохи Просвітництва. Кривий Ріг. Вид. Р.А. Козлов, 2022 (частина 1). 384с. Жуков С. Історія психології. Навчальний посібник К. Центр навчальної літератури, 2015 222с.</p> <p>Допоміжна література: Епоха Відродження. Історія. Філософія. Наука і техніка. К.:Фоліо, 2020. 1020 с.</p> <p>Інформ.ресурси: Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського (www.nbuv.gov.ua).</p>
Тема 6. Філософсько-психологічна думка Нового Часу (період наукової революції XVII ст.).	<p>Основна література: Історія психології: від античності до початку XX століття: навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. НВП «Інтерсервіс». 235 с.</p> <p>Токарева Н.М. Історія психології: від витоків до епохи Просвітництва. Кривий Ріг. Вид. Р.А. Козлов, 2022 (частина 1). 384с.</p> <p>Допоміжна література: Гусев В.І. Нариси з історії філософії Нового часу. Києво-Могилянська Академія, 2020, 343 с. Татаркевич В. Філософія Нового часу. Том 2. Світчадо, 1999. 352с.</p> <p>Інформ.ресурси:</p>

	Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського (www.nbuv.gov.ua).
Тема 7. Передумови оформлення психології як самостійної науки (друга половина XIX ст.).	<p>Основна література: Євдокімова О. О. Історія психології: навч. посіб. Харків: Константа, 2020. 320 с.</p> <p>Історія психології: від античності до початку XX століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. НВП «Інтерсервіс». 235 с.</p> <p>Допоміжна література: Нариси з історії вітчизняної психології (XVII—XVIII ст.). Збірник статей / За ред. Г. С. Костюка. — К.: Радянська школа, 1952. 256 с.</p> <p>Інформ.ресурси: Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського (www.nbuv.gov.ua).</p>
Тема 8. Вектори розвитку психології як науки.	<p>Основна література: Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. Харків: Константа, 2020. 320 с.</p> <p>.Історія психології: від античності до початку XX століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, 2016. НВП «Інтерсервіс». 235 с.</p> <p>Роменець В.А. Історія психології: кінець XIX століття початок XX століття: навчальний посібник. К.: Либідь, 1998. 989с. с.</p> <p>Допоміжна література: Грисенко Н.В. Посібник до вивчення курсу «Історія психології» Від появи перших психологічних теорій до становлення психології як самостійної науки. ДНУ, 2017 40с.</p> <p>Інформ.ресурси: Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського (www.nbuv.gov.ua).</p>
Тема 9. Розвиток психології на межі XIX- XX ст.	<p>Основна література: Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. Харків: Константа, 2020. 320 с.</p> <p>Історія психології XX століття Роменець В.А. Маноха І. П. Навч. посібник для студентів ВНЗ. К.: Либідь, 2017 р. 1056 с.</p> <p>Допоміжна література Ковальчук З.Я. Історія психології. Курс лекцій (частина 2). Львів. 2013. 344с.</p> <p>Махній М.М. Історія психології: навчальний посібник. ККІІв: Видавничий дім «слово», 2016, 472 с.</p> <p>Інформ.ресурси: Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського (www.nbuv.gov.ua).</p>
Тема 10 Становлення та розвиток сучасних напрямів зарубіжної психології	<p>Основна література Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. Харків: Константа, 2020. 320 с</p> <p>Історія психології XX століття Роменець В.А. Маноха І. П. Навч. посібник для студентів ВНЗ. К.: Либідь, 2017 р. 1056 с</p> <p>Допоміжна література Мясоїд П. Психологічне пізнання: історія, логіка, психологія К.: Либідь, 2016, 560 с.</p> <p>Інформ.ресурси:</p>

		Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського (www.nbuv.gov.ua).
Тема Розвиток психології Україні. .	11. в	Основна література Рибалка В.. Теорії особистості у вітчизняній психології та педагогіці. Житомир, Вид-во ЖГУ 2015 Данилюк І. Історія психології в Україні. К.:Либідь, 2002.234с. Допоміжна література Костюк Г.С. Нариси з історії вітчизняної психології. Київ: Радянська школа, 1959, 256с. Інформ.ресурси: Моляко В.О. Г.С. Костюк, як видатний стратег психологічної науки. Електронний ресурс: код доступу: http://appspsychology.org.ua/data/jrn/v12/i26/3.pdf

Питання до курсу.

1. Об'єкт, предмет, принципи історії психології.
2. Загальні закономірності розвитку психологічних знань.
3. Відмінності історії психології від історичної та історіографічної психології.
4. Місце і значення історії психології в системі наукового знання.
5. Взаємозв'язок історії психології з іншими науками.
6. Особливості філософського раціонального світогляду і причини виникнення наукових ідей про психіку в період античності.
7. Основні етапи розвитку античної психологічної думки.
8. Вчення Сократа – поворотний пункт у розвитку античної психологічної думки.
9. Вчення Платона – витоки об'єктивно-ідеалістичного підходу у психології.
10. Моністичне вчення про душу Арістотеля. Елліністична психологічна думка.
11. Хронологічні межі й особливості культури Середньовіччя.
12. Особливості християнської антропології. Біблія – основне джерело християнської антропології. Основні положення християнської психологічної думки.
13. Основні течії філософсько-психологічної думки середньовіччя.
14. Антропологічна думка в панівних ідейних течіях арабомовної культури Середньовіччя.
15. Причини розквіту арістотелізму на арабському Сході. Аль-Фарабі – життя і творчість.
16. Біографія і психологічна спадщина Ібн Сіні. Аверроес як основоположник аверроїзму.
17. Внесок у розвиток психологічного знання Ібн-аль-Хайсама.
18. Історичні, соціально-культурні передумови появи нових поглядів на людину в період Відродження.
19. Основні напрямки розвитку антропологічних і психологічних ідей в культурі Відродження.
20. Розвиток сенсуалістичних ідей а межах натурфілософської думки періоду відродження. Натурфілософські ідеї Бернардіно Телезіо і Джіралламо Фракасторо.
21. Психологічні погляди П'єтро Помпонаці.
22. Методологія наукового пізнання в концепції Г. Галілея.
23. Внесок Ф. Бекона у формування наукового світогляду XVII ст.
24. Декарт – засновник сучасної філософії і психофізіології.
25. Томас Гоббс – основоположник сенсуалізму.
26. Філософсько-психологічне вчення Бенедикта Спінози.
27. Філософсько-психологічна концепція І. Канта.
28. Наукові ідеї Д. Гартлі і їх значення для розвитку психологічного знання.
29. Система філософських і психологічних поглядів Дж. Берклі.
30. «Трактат про людську природу» Д. Юма як основа емпіризму у

- психології.
31. Сенсуалістична концепція Кондильяка: основоположні ідеї і вплив на психологію.
 32. Внесок Гельвеція в розвиток психологічного знання.
 33. Гольбах і його розуміння внутрішнього світу людини.
 34. Ж. Руссо і його система психолого-педагогічних поглядів.
 35. Соціокультурні та загальнонаукові умови розвитку психології в другій половині XIX ст.
 36. Позитивна філософія О. Конта і його розуміння завдань психології.
 37. Психологічні погляди А. Шопенгауера.
 38. Передумови оформлення психології як самостійної науки в анатомо-фізіологічних і медичних науках.
 39. В.М. Бехтерев як основоположник вітчизняної наукової психології. Еволюційна теорія Дарвіна і її значення для розвитку психологічних ідей.
 40. А.А. Потебня – видатний український лінгвіст і філософ кінця XIX ст.
 41. Основні віхи і представники експериментальної психофізіології кінця XIX ст.
 42. Психофізіологія В. Вундта.
 43. Психологічні погляди І.М. Сеченова..
 44. Біхевіоризм – історія формування та основні ідеї.
 45. Рефлексологія як наука про поведінку людини: історія формування та ключові положення.
 46. Теорія оперантного навчання Скіннера як варіант біхевіоризму.
 47. Витоки психоаналізу. Постать З. Фрейда
 48. Наукові ідеї та внесок у розвиток психології А. Адлера.
 49. Наукові ідеї та вплив на розвиток психології К. Юнга.
 50. Е. Дюркгейм і його психологічна спадщина.
 51. В. Дільтей як основоположник «філософії життя».
 52. К. Хорні та її внесок у розробку проблем психології.
 53. Е. Фромм і його "гуманістичний психоаналіз".
 54. Уявлення про сутність людини в концепції Е. Фромма.
 55. Переваги й недоліки необіхевіоризму.
 56. Гештальтпсихологія: історія формування та ключові представники напряму
 57. Формування та розвиток гуманістичної психології
 58. Теорія потреб Маслоу.
 59. Постать Л.С. Виготського та його роль у формуванні сучасної психологічної науки.
 60. Постать С.Л. Рубінштейна та його роль у формуванні методології науки
 61. Грузинська психологічна школа.
 62. О.М. Леонт'єв як методолог радянської психологічної науки.
 63. Загальна характеристика філософсько-психологічної думки в

Україні.

64. Етапи та особливості становлення психологічних знань в Україні.
65. Два погляди на розвиток психології: раціоналістично-космополітичний та традиційно-націоналістичний.
66. Особливості психологічної думки в Україні. Головні постаті в історії психології України: Г.С. Сковорода, П.Д.Юркевич, І.О. Сікорський, В.В. Зеньківський.
67. Психологія в Україні та українська культура ХХ століття. Культурно-гуманістична психологія в Україні.
68. Роль Г.С. Костюка (1899-1982) у розвитку психологічної думки в Україні.
69. Г.О. Бал як видатний представник української психологічної науки
70. Ю.І. Машбиць, як видатний представник української психологічної науки
71. Внесок Ю.З. Гільбуха у розвиток вітчизняної психодіагностики
72. Е.О. Мілерян і його внесок у вітчизняну психологічну науку
73. Сучасні наукові українські психологічні школи.